

สิทธิทางเลือกของหญิงตั้งครรภ์ตามรัฐธรรมนูญ ปีพุทธศักราช 2560 ศึกษากรณีการยุติการตั้งครรภ์ตามกฎหมายไทย

Focusing on Rights and Choices of Pregnant Women According to the Constitution,
Research Studied Cases of Abortion According to Thai Law

ธีระญา ปราบปรัม

Thiraya Prabpram

สาขานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Bachelor of law, Faculty of Humanities and Social Sciences, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage, Thailand

E-mail: Thiraya@vru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-4781-1708>

Received 23/02/2023

Revised 28/02/2023

Accepted 01/03/2023

บทคัดย่อ

สิทธิ ทางเลือกของหญิงตั้งครรภ์ตามรัฐธรรมนูญ เป็นการศึกษาศึกษากรณีการยุติการตั้งครรภ์ตามกฎหมายไทย เป็นการวิจัยเชิงเอกสารและมีบางส่วนเป็นการสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กและวัยรุ่น โดยไม่ระบุตัวตนทำให้ทราบว่า กฎหมายอาญาที่มีการแก้ไขและให้หญิงมีสิทธิยุติการตั้งครรภ์ได้เมื่ออายุไม่เกิน 12 สัปดาห์ และหากเป็นกรณีการยุติการตั้งครรภ์โดยเหตุสุขภาพหรือการกระทำผิดในทางอาญากับหญิง หญิงสามารถขอยุติการตั้งครรภ์ได้ สอดคล้องกับข้อมูลของกฎหมายต่างประเทศ พบว่าในแต่ละประเทศมีการกำหนดให้ การยุติการตั้งครรภ์สามารถทำได้โดยขอด้วยกฎหมายโดยอาศัยเหตุและภายในช่วงเวลา เช่น แอฟริกาใต้เพื่อสุขภาพมารดา 12 สัปดาห์สามารถยุติการตั้งครรภ์ได้ และกฎหมายอาญาในส่วนดังกล่าวยังได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกรณีมีการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่ไม่พร้อมสามารถยุติการตั้งครรภ์ได้เช่นกัน แต่หลักเกณฑ์ สถานที่ที่เป็นหน่วยงานรัฐที่สามารถยุติการตั้งครรภ์ ยังไม่เป็นที่ทราบแน่ชัด สำหรับให้บริการแก่หญิงที่ตั้งครรภ์และต้องการยุติการตั้งครรภ์ ทำให้การยุติการตั้งครรภ์โดยตนเองและสถานที่ทำแท้งเถื่อนยังเป็นที่ที่หญิงสามารถเข้าถึงได้ง่ายกว่า ผลการวิจัยพบว่า หญิงตั้งครรภ์จำนวนไม่น้อยรู้ถึงสิทธิของตน หากทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยตนเอง ครอบครัว และบุคคลที่ไว้ใจ และหวังพึ่งพิงสถานพยาบาลของรัฐเป็นที่พึ่งพาในการยุติการตั้งครรภ์ ดังนั้นหน่วยงานภาครัฐจึงยังคงต้องมีการทำความเข้าใจด้านกฎหมาย สิทธิของหญิงตั้งครรภ์ หน่วยงานของรัฐที่เป็นสถานพยาบาลเฉพาะในการดำเนินการกรณีเกิดการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์เพื่อรองรับและแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

คำสำคัญ: สิทธิ; การยุติการตั้งครรภ์; รัฐธรรมนูญ; อาญา

[143]

Citation:

ธีระญา ปราบปรัม. (2566). สิทธิทางเลือกของหญิงตั้งครรภ์ตามรัฐธรรมนูญ ปีพุทธศักราช 2560 ศึกษากรณีการยุติการตั้งครรภ์ตามกฎหมายไทย. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (2), 143-154

Prabpram, T., (2023). Focusing on Rights and Choices of Pregnant Women According to the Constitution, Research Studied Cases of Abortion According to Thai Law. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (2), 143-154; DOI: <https://doi.org/10.14456/iari.2023.60>

Abstract

Focusing on the rights and choices of pregnant women according to the Constitution, this research studied cases of abortion according to Thai law. This was a documentary study combined with interview data from anonymous children and adolescents. The criminal law was amended to allow women with a pregnancy of no more than 12 weeks to seek an abortion. Moreover, it is legal for pregnant women to seek an abortion owing to their health problems or criminal acts. Information of foreign laws in accordance with Found that in each country, Can be done legally based on the end of pregnancy and within the period, such as being able to end of South Africa for the mother's health for 12 weeks. It is also legal for adolescents to get an abortion if they are not ready yet. However, it is still unclear what government organization provides abortion services to pregnant women. Therefore, uncertified providers of abortion are more easily accessible to women who need to terminate their pregnancy. The results revealed that many pregnant women were aware of their rights and were able to seek their own solutions from themselves, their families, and those whom they trusted. They also hoped to seek an abortion from government healthcare providers. Thus, related government organizations should clearly understand the law and rights regarding abortion to solve or prevent problems before they occur.

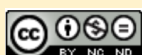
Keywords: Rights; Abortion; Constitution; Criminal

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดให้สิทธิของชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน แม้ว่าบริบททางสังคมวัฒนธรรมที่ยังแอบซ่อนให้เพศชายจะมีอำนาจมากกว่า การใช้อำนาจต่างๆทางการเมือง สังคมการทำงาน จะเป็นเพราะสรีระ นิสัย หรือพฤติกรรมต่างๆที่แตกต่างกันระหว่างหญิงและชาย ทำให้มีการกำหนดให้เป็นแบบนั้น แต่หน้าที่อย่างหนึ่งของหญิงที่ไม่สามารถมีผู้ใดแทนได้ คือ การดำรงค้ำชูพันธุ์มนุษย์โดยการตั้งครรภ์เพื่อให้กำเนิดบุตร โดยให้ความสำคัญไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 ที่กำหนดตามมาตรา 48 ว่า “สิทธิของมารดาในช่วงระหว่างก่อนและหลังการคลอดบุตรย่อมได้รับความคุ้มครอง และช่วยเหลือตามที่กฎหมายบัญญัติ” เป็นการบัญญัติรองรับส่งเสริม สนับสนุน การตั้งครรภ์ของหญิงไทย เพื่อเพิ่มประชากรที่ประเทศไทยกำลังประสบปัญหาประเทศที่มีผู้สูงอายุมากขึ้น ในขณะที่ประเทศไทยประสบปัญหาภาวะอัตราการเกิดของประชากรลดต่ำลงเรื่อย ๆ จากข้อมูล (โพสทูเดย์ออนไลน์: (2563) ตามที่สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เสนอรายงานการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ.2553 –

[144]

Citation:

ธีระญา ปราปปราม. (2566). สิทธิทางเลือกของหญิงตั้งครรภ์ตามรัฐธรรมนูญ ปีพุทธศักราช 2560 ศึกษากรณีการยุติการตั้งครรภ์ตามกฎหมายไทย. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (2), 143-154

Prabram, T., (2023). Focusing on Rights and Choices of Pregnant Women According to the Constitution, Research Studied Cases of Abortion According to Thai Law. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (2), 143-154; DOI: <https://doi.org/10.14456/iari.2023.60>

2583 พบว่าการคาดประมาณประชากรของไทยจะเพิ่มขึ้นจาก 66.5 ล้านคน ในปี 2563 เป็น 67.2 ล้านคน ในปี 2571 หลังจากนั้นจำนวนประชากรจะลดลงในอัตราร้อยละ -0.2 ต่อปี ในปี 2583 จะมีอัตราส่วนผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป เพศชาย 71 คน ต่อเพศหญิง 100 คน และจะลดลงอีกในกลุ่มผู้สูงอายุ 80 ปีขึ้นไป โดยมีเพศชาย 41 คนต่อเพศหญิง 100 คน

ในหลายประเทศและรวมถึงประเทศไทยมีกฎหมายที่คุ้มครองสิทธิของหญิงตั้งครรภ์ อีกทั้งยังมีหลักศาสนาพุทธที่ห้ามฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ความเชื่อในเรื่องบาปบุญ ที่เป็นเส้นทางกำหนดควบคุมพฤติกรรมและจิตวิญญาณของผู้นับถือศาสนา กับในอีกด้านของการยุติการตั้งครรภ์ในแนวทางการแพทย์ โดยแพทย์ส่วนใหญ่ในประเทศไทยต่างก็มีความเห็นพ้องต้องกันว่า มูลเหตุในการรักษาชาติพันธุ์ (eugenic indication) ควรเป็นอีกเหตุหนึ่งที่สามารถอนุญาตให้ยุติการตั้งครรภ์ได้(คณิต ฒ นคร: 2559). ดังนั้น หากเป็นกรณีที่หญิงตั้งครรภ์รู้ว่าบุตรของตนจะมีความพิการหรือเป็นโรคกรรมพันธุ์ อย่างใดอย่างหนึ่ง มีความวิตกกังวลอย่างมากจนมีอาการทางจิต อาทิ ประสาทหลอน และแพทย์ไม่มีทางจะรักษาเยียวยาอย่างอื่นนอกจากจะต้องทำแท้งเท่านั้น กรณีนี้แพทย์อาจยุติการตั้งครรภ์ให้แก่หญิงโดยอ้างเหตุจำเป็นเพื่อสุขภาพจิตของหญิงยุติการตั้งครรภ์โดยชอบด้วยกฎหมายได้

จะเห็นได้ว่า การยุติการตั้งครรภ์ตามกฎหมายไทยจึงมีประเด็นที่น่าสนใจในเรื่อง สิทธิ ทางเลือกของหญิงตั้งครรภ์ที่ต้องการศึกษาถึงกฎหมายรองรับหรือให้ทางเลือกต่อปัญหาความไม่พร้อมที่รับผิดชอบการมีบุตรของหญิงมากน้อยเพียงใด โดยกฎหมายของประเทศไทยยังไม่มีการออกกฎหมายเฉพาะเพื่อยุติการตั้งครรภ์หรือการทำแท้งอย่างหลายประเทศ แม้ว่ามีกฎหมายอาญาให้ยุติการตั้งครรภ์ได้ แต่ก็มีเหตุผลประกอบที่รัดกุมหาใช่การทำแท้งเพราะสิทธิในเนื้อตัวร่างกายของหญิงนั้นอย่างแท้จริง (อุษณีย์ เมธสุทธิ: 2552) ที่จะเลือกได้ว่าจะไม่ตั้งครรภ์ด้วยเจตนาตนเองที่จะไม่ให้กำเนิดบุตร ซึ่งกฎหมายดังกล่าวกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญถึงสิทธิของหญิงตามกฎหมายที่ต้องคำนึงก่อนการยุติการตั้งครรภ์ในประเด็นดังนี้

1. ปัญหาความชัดเจนเรื่องสภาพบุคคลตามมาตรา 4 รัฐธรรมนูญบัญญัติว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน” ซึ่งหมายถึง ทารกที่อยู่ในครรภ์มารดาจะได้รับการคุ้มครองเมื่อมีสภาพบุคคลตามรัฐธรรมนูญมาตรา 28 บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายบัญญัติ

2. ปัญหาความชอบด้วยสิทธิของหญิงในการยุติการตั้งครรภ์ตามกฎหมายอาญามาตรา 301 และมาตรา 305 เป็นการใชสิทธิของหญิงที่ขัดกับหลักศีลธรรม ตามมาตรา 25 รัฐธรรมนูญและเป็นการใชสิทธิเพียงลำพังโดยไม่คำนึงถึงสิทธิของบิดา ที่ชายหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน ตามมาตรา 28 ที่ชายมีสิทธิเลือกให้ทารกในครรภ์มีชีวิตอยู่ ไม่ใช่การตัดสินใจโดยลำพังของหญิงอันขัดกับหลักดังกล่าว

3. ปัญหากฎหมายรองรับสิทธิ ทางเลือกให้หญิงตั้งครรภ์ สามารถยุติการตั้งครรภ์ได้ตามอายุครรภ์ตามกฎหมายอาญา แต่ในทางปฏิบัติหากหญิงเลือกที่จะตั้งครรภ์ต่อไป ไม่ได้มีกฎหมายหรือทางออกที่รองรับเพื่อให้

[145]

Citation:

ธีระญา ปราปปราม. (2566). สิทธิทางเลือกของหญิงตั้งครรภ์ตามรัฐธรรมนูญ ปีพุทธศักราช 2560 ศึกษากรณีการยุติการตั้งครรภ์ตามกฎหมายไทย. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (2), 143-154

Prabram, T., (2023). Focusing on Rights and Choices of Pregnant Women According to the Constitution, Research Studied Cases of Abortion

According to Thai Law. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (2), 143-154; DOI: <https://doi.org/10.14456/iari.2023.60>

หญิงได้ตัดสินใจเพื่อรักษาชีวิตทารกเพื่อเพิ่มบุคลากรของประเทศ ซึ่งเมื่อไม่มีทางเลือกที่ดีหญิงย่อมเลือกทางเลือกเพื่อการยุติการตั้งครรภ์ซึ่งเป็นทางเลือกเดียวที่ทำได้

จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยเห็นว่า การพิจารณาถึงสิทธิตามรัฐธรรมนูญ ทางเลือกของหญิงที่จะยุติการตั้งครรภ์ หรือจะตั้งครรภ์ต่อไปเพื่อรักษาทารกไว้ ซึ่งเป็นหลักการที่การแก้ไขกฎหมายอาญามีเจตนารมณ์ เพื่อให้การยุติการตั้งครรภ์กระทำให้ง่ายขึ้น เพื่อแก้ปัญหาการยุติการตั้งครรภ์นอกระบบโดยไม่มีการออกกฎหมายทำแท้งอย่างในหลายประเทศ แต่กฎหมายดังกล่าวมีผลกระทบตามรัฐธรรมนูญอย่างละเอียดลึกซึ้งที่มุ่งหมายคุ้มครองบุคคลทุกคนภายใต้กฎหมายเดียวกัน จึงเห็นว่าควรมีการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เจตนารมณ์ของกฎหมายรัฐธรรมนูญและกฎหมายอาญาในมาตราดังกล่าวเพื่อแก้ไขความเข้าใจให้มีความคิดเห็นที่ตรงกัน อีกทั้งเพื่อให้สิทธิ ทางเลือกแก่หญิงในการตั้งครรภ์หรือยุติการตั้งครรภ์ได้มีทางเลือกที่เหมาะสมในการตั้งครรภ์ที่ได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญในฐานะมารดา

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาปัญหาความชัดเจนเรื่องสภาพบุคคลรัฐธรรมนูญมาตรา 4 ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน และสิทธิของทารกที่อยู่ในครรภ์มารดาจะได้รับการคุ้มครองเมื่อมีสภาพบุคคลตามรัฐธรรมนูญมาตรา 28 บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายบัญญัติ
2. เพื่อศึกษาปัญหาความชอบด้วยสิทธิของหญิงถึงการยุติการตั้งครรภ์ตามกฎหมายอาญามาตรา 305 เป็นการใช้สิทธิที่ขัดกับหลักศีลธรรม ตามมาตรา 25 รัฐธรรมนูญและสิทธิความเท่าเทียมกันของชายและหญิงตามมาตรา 28 ที่มีสิทธิเลือกให้ทารกในครรภ์มีชีวิตอยู่
3. เพื่อศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายเพื่อเป็นทางเลือกที่รองรับให้หญิงได้ตัดสินใจเพื่อรักษาชีวิตทารกหรือยุติการตั้งครรภ์ซึ่งเป็นทางเลือกเดียวที่ทำได้กฎหมายอาญา

สมมติฐานการศึกษา

กฎหมายอาญามาตรา 301และมาตรา 305 ออกโดยขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ และสิทธิ ทางเลือกของหญิงตั้งครรภ์ในการยุติการตั้งครรภ์มีกฎหมายรองรับแต่หากหญิงจะตั้งครรภ์ต่อไปเพื่อเพิ่มประชากรหรือเพื่อสุขภาพของหญิง ไม่มีกฎหมายใดที่รองรับให้ความช่วยเหลืออย่างเป็นระบบในการดูแล

ขอบเขตการศึกษา

บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ กฎหมายอาญา แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสิทธิ ทางเลือกการยุติการตั้งครรภ์ของหญิง จากข้อมูลเอกสารงานวิจัย บทความ หนังสือ ทั้งไทยและต่างประเทศ

[146]

Citation:

ธีระญา ปราปปราม. (2566). สิทธิทางเลือกของหญิงตั้งครรภ์ตามรัฐธรรมนูญ ปีพุทธศักราช 2560 ศึกษากรณีการยุติการตั้งครรภ์ตามกฎหมายไทย. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (2), 143-154

Prabram, T., (2023). Focusing on Rights and Choices of Pregnant Women According to the Constitution, Research Studied Cases of Abortion

According to Thai Law. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (2), 143-154; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarij.2023.60>

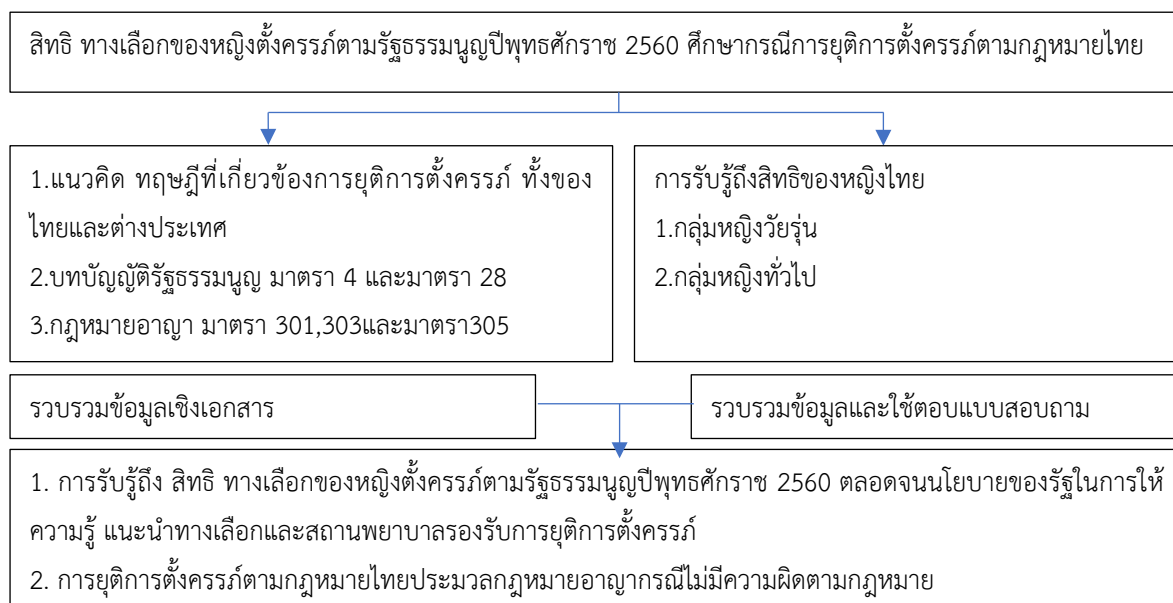
ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาข้อมูลเชิงเอกสาร(Document Research) โดยวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารต่างเกี่ยวกับบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ กฎหมายอาญา แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสิทธิ ทางเลือกการยุติการตั้งครรภ์ของหญิง จากข้อมูลเอกสารงานวิจัย บทความ หนังสือ ทั้งไทยและต่างประเทศ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงความชัดเจนเรื่องสภาพบุคคลรัฐธรรมนูญมาตรา 4 ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ เสมอกัน และสิทธิของทารกที่อยู่ในครรภ์มารดาจะได้รับการคุ้มครองเมื่อมีสภาพบุคคลตามรัฐธรรมนูญมาตรา 28 บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายบัญญัติ
2. ทราบถึงความชอบด้วยสิทธิของหญิงถึงการยุติการตั้งครรภ์ตามกฎหมายอาญามาตรา 305 เป็นการ ใช้สิทธิที่ขัดกับหลักศีลธรรม ตามมาตรา 25 รัฐธรรมนูญและสิทธิความเท่าเทียมกันของชายและหญิง ตาม มาตรา 28 ที่มีสิทธิเลือกให้ทารกในครรภ์มีชีวิตอยู่
3. ทราบและเสนอมาตรการทางกฎหมายเพื่อเป็นทางออกที่รองรับให้หญิงได้ตัดสินใจเพื่อรักษาชีวิต ทารกหรือยุติการตั้งครรภ์ซึ่งเป็นทางเลือกเดียวที่ทำได้กฎหมายอาญา

กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการยุติการตั้งครรภ์

แนวความคิดเกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนากับการยุติการตั้งครรภ์ คุณธรรมทางกฎหมายกับการยุติการตั้งครรภ์ มุมมองทางสังคมกับการยุติการตั้งครรภ์ และแนวความคิดเกี่ยวกับมูลเหตุการณยุติการตั้งครรภ์ โดยชอบด้วยกฎหมาย ปรากฏรายละเอียดดังนี้ (สมภาร พรหมทา. 2535)

1. ความเชื่อทางศาสนากับการยุติการตั้งครรภ์ ทุกศาสนามีคำสอนที่ชัดเจนว่า ห้ามการฆ่าชีวิต รวมถึงห้ามการทำแท้งด้วย เพราะเชื่อว่าชีวิตมนุษย์ได้เริ่มต้นขึ้นแล้วตั้งแต่ยังอยู่ในครรภ์แม้จะยังไม่ได้เกิดมาก็ตาม การทำลายชีวิตจึงถือเป็นบาป (Finer, L.B., & Hussain, R., 2013)

2. คุณธรรมทางกฎหมายกับการยุติการตั้งครรภ์ได้แก่ ชีวิตที่ยังไม่เกิดขึ้นของตัวอ่อนในครรภ์ของหญิงกับชีวิตและร่างกายของหญิง

2.1 ชีวิตที่ยังไม่เกิดขึ้นของตัวอ่อนในครรภ์ของหญิง เป็นคุณธรรมทางกฎหมาย (Hart, H.L.A., 1963) ที่รัฐพึงคุ้มครองรัฐมีหน้าที่ในการยอมรับและปกป้องสิทธิในชีวิตและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของชีวิตของตัวอ่อนในครรภ์เพราะทารกในครรภ์เป็นชีวิตที่มีการพัฒนาเป็นอิสระ ไม่ใช่เป็นเพียงส่วนหนึ่งของร่างกายของหญิงผู้เป็นมารดา ซึ่งมีสิทธิที่จะเกิดมาเป็นมนุษย์ และมีค่าเท่า ๆ กับบุคคลที่เกิดมาแล้ว

2.2 ชีวิตและร่างกายของหญิง (Singer, P., & Ethik, P., 1993), นอกจากชีวิตที่ยังไม่เกิดขึ้นของตัวอ่อนในครรภ์แล้ว รัฐยังมีหน้าที่คุ้มครองหญิงที่ตั้งครรภ์ จากภาวะและอันตรายต่อสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับการตั้งครรภ์ด้วย การมีครรภ์เพื่อพัฒนาตัวอ่อนไปสู่การเป็นมนุษย์จนคลอดออกมา จึงเป็นเรื่องที่ต้องตัดสินใจด้วยตัวหญิงเองมากกว่าที่จะถูกบีบบังคับ

3. มุมมองทางสังคมกับการยุติการตั้งครรภ์ การยุติการตั้งครรภ์ของกลุ่มสตรีนิยม (Mill, John Stuart: 1956) ให้เหตุผลว่า การยุติการตั้งครรภ์เป็นเรื่องสิทธิในการตัดสินใจอย่างเป็นอิสระ (self-determination) ของหญิงผู้ตั้งครรภ์

การยุติการตั้งครรภ์ในต่างประเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดให้การยุติการตั้งครรภ์สามารถทำได้โดยชอบด้วยกฎหมายนั้น (สถาบันพระปกเกล้า. 2564) เป็นแนวคิดที่เคยมีการถกเถียงกันเป็นอย่างมากในต่างประเทศ โดยในประเด็นดังกล่าวนี้จะมีแนวคิดที่เกี่ยวข้องสองแนวคิดเป็นหลัก (Rubin, Eva R. 1982). ได้แก่ แนวคิดสนับสนุนชีวิต (Pro-life) ซึ่งเป็นแนวคิดที่มองว่าชีวิตมนุษย์นั้นเริ่มตั้งแต่มีการปฏิสนธิ ส่วนแนวคิดที่สอง Feinberg, Joel (1980: 207-220). คือ แนวคิดที่สนับสนุนทางเลือก (Pro-choice) ซึ่งเป็นแนวคิดที่เห็นว่าผู้หญิงควรมีสิทธิในเนื้อตัวร่างกาย และมีสิทธิกำหนดอนาคตของตนเอง

1. กรณีที่กฎหมายบัญญัติห้ามยุติการตั้งครรภ์เด็ดขาดในบางประเทศ (Paczensky, S. 1990).กฎหมายได้กำหนดให้การยุติการตั้งครรภ์เป็นความผิดทางอาญาโดยที่ไม่ได้บัญญัติข้อยกเว้นไว้ ได้แก่ ประเทศ

เอลซ์ลาวาดอร์ ประเทศลาว เป็นต้น อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการยุติการตั้งครรภ์ในประเทศเหล่านี้(ชมพูนุท ตั้งถาวร. 2564). จะมีความผิดตามกฎหมายโดยไม่มีข้อยกเว้นใด ๆ ทั้งสิ้น แต่ในกรณีที่จะต้องมีการยุติการตั้งครรภ์เพื่อรักษาชีวิตของมารดา อย่างในกรณีที่แพทย์จำเป็นต้องทำเพื่อรักษาชีวิตของผู้ป่วย ก็ยังคงสามารถทำได้ตามหลักกฎหมายทั่วไป

2. กรณีที่กฎหมายบัญญัติให้สามารถยุติการตั้งครรภ์ได้บางกรณี (วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์. 2508: 787) โดยสาเหตุหลักที่ถูกนำมากำหนดให้สามารถยุติการตั้งครรภ์ ได้แก่ 1) เพื่อช่วยชีวิตของหญิงที่ตั้งครรภ์ : ซึ่งเป็นกรณีที่ถ้าหากปล่อยให้หญิงนั้นตั้งครรภ์ต่อไปอาจจะส่งผลให้เกิดอันตรายถึงแก่ชีวิตของหญิงนั้น 2) เพื่อรักษาสุขภาพของหญิงที่ตั้งครรภ์ 3) กรณีที่การตั้งครรภ์นั้นเกิดจากการตั้งครรภ์กับบุคคลที่มีความใกล้ชิดกันทางสายเลือด (incest) 4) กรณีที่การตั้งครรภ์นั้นเกิดจากการข่มขืนกระทำชำเรา 5) กรณีที่ตัวอ่อนมีความผิดปกติ 6) เหตุผลเกี่ยวกับความพร้อมทางเศรษฐกิจ และยังมีเหตุผลอื่น ๆ อีกที่บางประเทศกำหนดให้สามารถยุติการตั้งครรภ์ได้ เช่น การไร้ความสามารถของมารดา โดยอาจเป็นกรณีที่มารดามีความผิดปกติทางจิต (เมธิกาญจน์ ช้างหัวหน้า, 2552) เป็นต้น จากการค้นคว้าข้อมูลของกฎหมายต่างประเทศ พบว่าในแต่ละประเทศมีการกำหนดให้ การยุติการตั้งครรภ์สามารถทำได้โดยชอบด้วยกฎหมายโดยอาศัยเหตุและภายในช่วงเวลา เช่น แอฟริกาใต้อายุครรภ์ 20 สัปดาห์เพื่อสุขภาพมารดา 12 สัปดาห์เมื่อหญิงต้องการ ญีปุ่น อายุครรภ์ 22 สัปดาห์เฉพาะสุขภาพกายหรือจิตมารดาหรือความผิดปกติของตัวอ่อน เท่านั้น

สิทธิ ทางเลือกของหญิงตั้งครรภ์ตามรัฐธรรมนูญ ศึกษากรณีการยุติการตั้งครรภ์ตามกฎหมายไทย

สืบเนื่องจากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 4/2563 ที่วินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายอาญาเป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองบุคคลและรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง โดยบทลงโทษทางอาญาส่งผลกระทบต่อสิทธิในการกำหนดเจตจำนงของหญิงตั้งครรภ์ ที่ครอบคลุมไปถึงสิทธิในการตัดสินใจของหญิงว่าจะยุติการตั้งครรภ์หรือตั้งครรภ์ต่อไป ซึ่งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 303 ที่เป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของหญิงเกินความจำเป็นประกอบกับรัฐมีหน้าที่กำหนดให้มีมาตรการส่งเสริมให้บุคคลใช้สิทธิและเสรีภาพโดยจัดให้มีมาตรการในการยุติการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัย ถูกต้องตามกฎหมาย ไม่กระทบต่อการใช้สิทธิของหญิง และต้องเข้าไปดูแลและคุ้มครองชีวิตของทารกในครรภ์มิให้ถูกระบบสิทธิในการมีชีวิตเช่นเดียวกัน บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 301 จึงกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของหญิงเกินความจำเป็น ไม่เป็นไปตามหลักแห่งความได้สัดส่วน และเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 28

คำวินิจฉัยให้ความสำคัญต่อกฎหมายต้องคุ้มครองสิทธิในเนื้อตัวร่างกายของหญิงตั้งครรภ์ อันเป็นสิทธิตามธรรมชาติอันมีมาก่อนสิทธิของตัวอ่อนในครรภ์ พบว่า (ศศิธร ประดิษฐ์พงษ์, 2543)

1. ปัญหาความชัดเจนเรื่องสภาพบุคคลตามมาตรา 4 รัฐธรรมนูญบัญญัติว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน” ซึ่งหมายถึง ทารกที่อยู่ในครรภ์มารดาจะได้รับการคุ้มครองเมื่อมีสภาพบุคคลตามรัฐธรรมนูญมาตรา 28 บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายบัญญัติ

จะเห็นได้ว่า มาตรา 301 ของประมวลกฎหมายอาญาที่ได้มีการแก้ไขใหม่ จากเดิมที่กฎหมายอาญาเห็นว่า ชีวิตที่ยังไม่เกิดขึ้นของตัวอ่อนในครรภ์ของหญิงสำคัญกว่าชีวิตและร่างกายของหญิง จึงไม่เปิดโอกาสให้หญิงมีสิทธิเลือกยุติการตั้งครรภ์เลย เปลี่ยนเป็นมาให้ความสำคัญกับชีวิตและร่างกายของหญิงมากกว่า โดยเฉพาะในช่วงอายุครรภ์ที่ 12 สัปดาห์ตามมาตรา 301 กำหนด จึงบัญญัติให้หญิงมีสิทธิเลือกยุติการตั้งครรภ์ได้โดยไม่ต้องมีเหตุยุติการตั้งครรภ์ที่อาศัยข้อบ่งชี้แต่อย่างใด เป็นการแสดงให้เห็นว่า รัฐมิได้ปฏิเสธสิทธิของหญิงตั้งครรภ์เกินความจำเป็นหรือเกินสัดส่วนอีกต่อไป การแก้ไขประมวลกฎหมายอาญามาตรา 301 นี้ สอดคล้องกับคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 4/2563 ที่วินิจฉัยว่า กฎหมายต้องคุ้มครองสิทธิในเนื้อตัวร่างกายของหญิงตั้งครรภ์ อันเป็นสิทธิตามธรรมชาติอันมีมาก่อนสิทธิ ของตัวอ่อนในครรภ์ด้วย เมื่อผ่านพ้นอายุครรภ์ที่กฎหมายกำหนด คือ 12 สัปดาห์ไปแล้ว กฎหมายก็กลับไปให้ความสำคัญกับชีวิตที่ยังไม่เกิดขึ้นของตัวอ่อนในครรภ์ของหญิงดังเดิม

การแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาดังกล่าวยังสอดคล้องกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เรื่องการมีสภาพบุคคลตามกฎหมายในมาตรา 15 ว่า สภาพบุคคลเริ่มเมื่อคลอดและอยู่รอดเป็นทารก สิ้นสุดลงเมื่อตาย และนั่นหมายถึงว่า สภาพบุคคลที่จะมีเป็นตัวตนได้เมื่อพ้นจากครรภ์ของมารดาออกมาสู่โลกภายนอก กฎหมายมีความชัดเจนดังกล่าวแล้ว แต่อย่างไรก็ตาม แม้กฎหมายอาญาจะสอดคล้องกับกับกฎหมายแพ่งเรื่องการยืนยันและคุ้มครองทารกเพียงช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งในระยะเวลาที่อยู่ในครรภ์มารดา โดยประมวลกฎหมายแพ่งจะคุ้มครองความมีชีวิตของบุคคลเมื่อออกจากครรภ์มารดา แต่หากมีการกระทำผิดในทางอาญากระทำต่อหญิงมารดาเช่น การสังหารหญิงตั้งครรภ์แปดเดือน(กรณีสังหารครุฑตั้งครรภ์แปดเดือนพร้อมเด็กที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จ.หนองบัวลำภู ปีพ.ศ. 2565) หรือทำให้ทารกในครรภ์แท้งไปก่อนกำหนดคลอด ทำให้ทารกไม่มีสภาพบุคคลทำให้บิดาหรือมารดาที่ชอบด้วยกฎหมายไม่มีสิทธิในค่าอุปการะเลี้ยงดูตามกฎหมาย แม้ว่าทารกคนดังกล่าวจะมีความสมบูรณ์แล้วแต่ยังไม่ออกจากครรภ์มารดา จึงไม่นับเป็นบุคคลตามกฎหมายที่ถูกรองรับด้วยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1563 ว่า บุตรจำต้องอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา ดังนั้นเมื่อมีบุคคลมาทำให้ทารกไม่คลอดออกมาบิดามารดาจึงไม่สามารถเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดูจากเหตุละเมิดดังกล่าว แต่ในทางกลับกันเมื่อพิจารณาถึงการเลี้ยงดู ทั้งบิดาและมารดาที่มีการอุปการะเลี้ยงดูตั้งแต่นั้นเป็นทารกในครรภ์มารดา

ดังนั้นในภาวะที่ตัวอ่อนอยู่ในครรภ์มารดา ไม่ได้มีสภาพบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 15 และประมวลกฎหมายอาญามาตรา 301 ไม่ได้คุ้มครองตัวอ่อนในครรภ์มารดาอีกต่อไป ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่ากฎหมายอาญา 301 ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 4 ที่บัญญัติว่า

[150]

Citation:

ธีระญา ปราบปราม. (2566). สิทธิทางเลือกของหญิงตั้งครรภ์ตามรัฐธรรมนูญ ปีพุทธศักราช 2560 ศึกษากรณีการยุติการตั้งครรภ์ตามกฎหมายไทย. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (2), 143-154

Prabram, T., (2023). Focusing on Rights and Choices of Pregnant Women According to the Constitution, Research Studied Cases of Abortion

According to Thai Law. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (2), 143-154; DOI: <https://doi.org/10.14456/iari.2023.60>

“ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน” ซึ่งหมายถึง ทารกที่อยู่ในครรภ์มารดาจะได้รับการคุ้มครองเมื่อมีสภาพบุคคล และไม่ขัดกับมาตรา 28 ที่ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายบัญญัติเพราะคำว่าบุคคลต้องมีสภาพบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 15 เช่นเดียวกัน

2. ปัญหาความชอบด้วยสิทธิของหญิงในการยุติการตั้งครรภ์ตามกฎหมายอาญามาตรา 301 และมาตรา 305 เป็นการใช้สิทธิของหญิงที่ขัดกับหลักศีลธรรม ตามมาตรา 25 รัฐธรรมนูญและเป็นการใช้สิทธิเพียงลำพังโดยไม่คำนึงถึงสิทธิของบิดา ที่ชายหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน ตามมาตรา 28 ที่ชายมีสิทธิเลือกให้ทารกในครรภ์มีชีวิตอยู่ ไม่ใช่การตัดสินใจโดยลำพังของหญิงอันขัดกับหลักดังกล่าว

การยุติการตั้งครรภ์ที่มีอายุครรภ์ไม่เกิน 12 สัปดาห์หญิงสามารถตัดสินใจกระทำได้โดยลำพัง ถูกกำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 301 หญิงใดทำให้ตนเองแท้งลูกหรือยอมให้ผู้อื่นทำให้ตนแท้งลูกขณะมีอายุครรภ์เกินสิบสองสัปดาห์ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวกำหนดเป็นเจตนาของหญิงที่ยินยอมเอง หากครรภ์ของหญิงมีอายุไม่เกิน 12 สัปดาห์โดยไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมของบิดา ซึ่งเป็นการคุ้มครองสุขภาพกายและสุขภาพจิตของหญิงเป็นสำคัญ ซึ่งเคยมีคำวินิจฉัยรองรับไว้ในเรื่อง สิทธิในเนื้อตัวร่างกายของหญิงที่จะรักษาสุขภาพกายและสุขภาพใจตามคำพิพากษาฎีกาที่ 5637/2533 ตีความคำว่า “สุขภาพของหญิง” เอาไว้ว่า รวมถึงสุขภาพจิตของหญิงด้วยมิใช่แต่เพียงสุขภาพกายเท่านั้น โดย ศาลฎีกายอมรับว่าสุขภาพจิตเป็นส่วนหนึ่งของสุขภาพของหญิง จึงวินิจฉัยว่ากรณีเป็นเหตุที่จะทำแท้งให้แก่หญิงได้ ตามมาตรา 305 (1) อันเป็นการรองรับและเคารพในเนื้อตัวร่างกายของหญิงทั้งทางร่างกายและจิตใจ โดยการคำนึงถึงว่าหญิงเป็นเจ้าของเนื้อตัวร่างกาย ส่วนชายซึ่งเป็นบิดาตามกฎหมายไม่ได้กล่าวไว้ โดยความเห็นของผู้วิจัยเกี่ยวกับประเด็นนี้ว่า การตัดสินใจของหญิงตั้งอยู่บนพื้นฐานในสิทธิของหญิงที่เป็นเนื้อตัวร่างกายของหญิงเอง ซึ่งมีได้มีการละเมิดในเนื้อตัวร่างกายของชาย ที่จะกล่าวได้ว่าหญิงละเมิดสิทธิชายผู้เป็นบิดา แม้ว่าจะเหมือนเป็นการทำร้ายจิตใจของชายผู้เป็นบิดาในการที่อยากมีบุตร แต่เมื่อคำนึงถึงสิทธิทางสุขภาพกายและสุขภาพจิตของหญิงแล้ว สิทธิในเนื้อตัวร่างกายของหญิงในฐานะผู้ตั้งครรภ์ที่ต้องยอมรับสภาวะและภาระที่ตามมาจากการมีบุตรแล้ว หญิงย่อมได้รับความทุกข์ทรมานทางจิตใจมากกว่าอย่างแน่นอน จึงเห็นว่าเป็นการใช้สิทธิของหญิงที่ไม่ขัดกับหลักศีลธรรม ตามมาตรา 25 รัฐธรรมนูญและเป็นการใช้สิทธิเพียงลำพังได้โดยไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงสิทธิของบิดา ที่ชายหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน ตามมาตรา 28 ตามรัฐธรรมนูญกำหนด บนพื้นฐานที่ชายหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันในด้านต่างๆตามที่กฎหมายรองรับและสนับสนุน ดังนั้นเมื่อมาตรา 301 ประมวลกฎหมายอาญาให้เป็นสิทธิของหญิงโดยลำพังในการตัดสินใจ การกระทำของหญิงที่ปฏิบัติต่อเนื้อตัวร่างกายของตัวเองที่มีสุจิของชายเป็นตัวอ่อนครั้งหนึ่งซึ่งฝังอยู่ในครรภ์ของหญิงมิใช่เป็นการละเมิดสิทธิในเนื้อตัวร่างกายของชาย อีกทั้งกฎหมายอาญายังรองรับการกระทำของหญิงให้สามารถ

[151]

Citation:

ธีระญา ปราบปราม. (2566). สิทธิทางเลือกของหญิงตั้งครรภ์ตามกฎหมายไทย ปีพุทธศักราช 2560 ศึกษากรณีการยุติการตั้งครรภ์ตามกฎหมายไทย. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (2), 143-154

Prabram, T., (2023). Focusing on Rights and Choices of Pregnant Women According to the Constitution, Research Studied Cases of Abortion

According to Thai Law. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (2), 143-154; DOI: <https://doi.org/10.14456/iari.2023.60>

กระทำได้ จึงไม่ถือว่าเป็นการขัดต่อศีลธรรมหรือละเมิดต่อรัฐธรรมนูญมาตรา 28 เรื่องความเท่าเทียมของหญิงและชายแต่อย่างใด

3. ปัญหากฎหมายรองรับสิทธิ ทางเลือกให้หญิงตั้งครรภ์ สามารถยุติการตั้งครรภ์ได้ตามอายุครรภ์ตามกฎหมายอาญา แต่ในทางปฏิบัติหากหญิงเลือกที่จะตั้งครรภ์ต่อไป ไม่ได้มีกฎหมายหรือทางออกที่รองรับเพื่อให้หญิงได้ตัดสินใจเพื่อรักษาชีวิตทารกเพื่อเพิ่มบุคลากรของประเทศ ซึ่งเมื่อไม่มีทางเลือกที่ดีหญิงย่อมเลือกทางเลือกเพื่อการยุติการตั้งครรภ์ซึ่งเป็นทางเลือกเดียวที่ทำได้

ในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 301 ยินยอมให้หญิงเลือกยุติการตั้งครรภ์ได้โดยลำพังไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงเรื่องอื่นใดหากหญิงมีสภาวะทางร่างกายหรือจิตใจที่ไม่พร้อมจะมีบุตรก็สามารถยุติการตั้งครรภ์ได้หากมีอายุครรภ์ไม่เกิน 12 สัปดาห์ หรือหากหญิงซึ่งเป็นวัยรุ่นที่ต้องการยุติการตั้งครรภ์ตามมาตรา 305 (5) แม้ว่าหญิงซึ่งมีอายุครรภ์เกินสิบสองสัปดาห์แต่ไม่เกินยี่สิบสัปดาห์ยืนยันที่จะยุติการตั้งครรภ์ภายหลังการตรวจและรับคำปรึกษาทางเลือกจากผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมและผู้ประกอบวิชาชีพอื่นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของแพทยสภาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ประเด็นปัญหาที่น่าสนใจในการยุติการตั้งครรภ์ซึ่งตามกฎหมายอาญามาตรา 301 มาตรา 305 เป็นการยุติการตั้งครรภ์เพราะสุขภาพกาย สุขภาพใจ หรือมีการกระทำผิดในทางอาญาจะกำหนดให้แพทย์ดำเนินการได้ในทุกกรณี แต่ในทางปฏิบัติจริงการดำเนินการยุติการตั้งครรภ์ของหญิงยังขาดประสิทธิภาพเพราะหญิงยังไม่ทราบถึงสิทธิการยุติการตั้งครรภ์โดยถูกกฎหมายได้ และผลของการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มเด็กและวัยรุ่นจำนวน 130 คน มีจำนวนไม่น้อยที่ไม่ทราบถึงสถานพยาบาลที่ดูแลเรื่องการยุติการตั้งครรภ์

สรุปผลการวิจัย

หน่วยงานภาครัฐยังต้องมีการทำความเข้าใจด้านกฎหมาย สิทธิของหญิงตั้งครรภ์ หน่วยงานของรัฐที่เป็นสถานพยาบาลเฉพาะในการดำเนินการกรณีเกิดการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์เพื่อรองรับและแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งจากยุติการตั้งครรภ์ตามประมวลกฎหมายอาญา เป็นการส่งเสริมสิทธิของหญิงให้มีทางเลือกในการตั้งครรภ์เพิ่มขึ้น แต่การรับรู้ถึงสิทธิเป็นสิ่งที่รัฐบาลต้องมีการมอบหมายนโยบายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการอย่างชัดเจนและมีรูปธรรม

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาสิทธิ ทางเลือกของหญิงตั้งครรภ์ตามรัฐธรรมนูญ ปีพุทธศักราช ๒๕๖๐ ศึกษากรณีการยุติการตั้งครรภ์ตามกฎหมายไทย พบว่าสภาพบุคคลรัฐธรรมนูญมาตรา 4 ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ

[152]

Citation:

ธีระญา ปราปปราม. (2566). สิทธิทางเลือกของหญิงตั้งครรภ์ตามรัฐธรรมนูญ ปีพุทธศักราช 2560 ศึกษากรณีการยุติการตั้งครรภ์ตามกฎหมายไทย. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (2), 143-154

Prabram, T., (2023). Focusing on Rights and Choices of Pregnant Women According to the Constitution, Research Studied Cases of Abortion

According to Thai Law. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (2), 143-154; DOI: <https://doi.org/10.14456/iari.2023.60>

เสมอกัน และสิทธิของทารกที่อยู่ในครรภ์มารดาจะได้รับการคุ้มครองเมื่อมีสภาพบุคคลตามรัฐธรรมนูญมาตรา 28 บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายบัญญัติ ทั้งนี้โดยเคารพการตัดสินใจและสุขภาพของหญิง เป็นสำคัญภายใต้เงื่อนไขของกฎหมายอาญาที่กำหนดให้ยุติการตั้งครรภ์ได้ภายใต้อายุครรภ์ไม่เกิน 12 สัปดาห์ หากเกินกว่านั้นได้หากเกิดจากการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่ไม่พร้อมหรือเพื่อสุขภาพของหญิง สอดคล้องกับหลาย ประเทศเช่นฟิลิปปินส์ ญี่ปุ่น ที่คำนึงถึงสิทธิเนื้อตัวของหญิงเป็นสำคัญ ซึ่งหญิงมีอำนาจตัดสินใจตามความชอบ ด้วยสิทธิของหญิงถึงการยุติการตั้งครรภ์ตามกฎหมายอาญามาตรา 305 เป็นการใช้สิทธิที่ขัดกับหลักศีลธรรม ตามมาตรา 25 รัฐธรรมนูญและสิทธิความเท่าเทียมกันของชายและหญิง ตามมาตรา 28 ที่มีสิทธิเลือกให้ทารก ในครรภ์มีชีวิตอยู่ โดยรัฐควรมีนโยบายที่ชัดเจน เป็นรูปธรรมให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นทางออกที่ รองรับให้หญิงได้ตัดสินใจเพื่อรักษาชีวิตทารกหรือยุติการตั้งครรภ์

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

ควรมีการทำวิจัยเรื่องแนวทางปฏิบัติของรัฐบาลในการกำหนดนโยบายและกฎหมายของหน่วยงานรัฐในการ ดูแลหญิงตั้งครรภ์ ที่ต้องการยุติการตั้งครรภ์ ตลอดจนการคุ้มครองดูแลหญิงที่ไม่ยุติการตั้งครรภ์

เอกสารอ้างอิง

- คณิต ณ นคร. (2559). *กฎหมายอาญาภาคความผิด*. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ชมพูนุท ตั้งถาวร. (2564). *การยุติการตั้งครรภ์ในต่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- โพสทูเดย์ออนไลน์. (2563). *เปิดศาลประมาณประชากรไทยอีก20ปีข้างหน้า คนแก่พุ่ง-หญิงมากกว่าชาย*. การเมือง. Retrieved on 14 January 2023 from: <https://www.posttoday.com/social/general/611715>
- เมธิกาญจน์ ช่างหัวหน้า. (2552). *ความชอบธรรมในการทำแท้งกรณีชีวิตในครรภ์มารดาไม่สมประกอบ*. วิทยานิพนธ์ดุขุฎิบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ปริธี พนมยงค์. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์. (2508). *ความผิดฐานทำให้แท้งลูก*. บทบัณฑิตย. 23 (4), 787.
- ศศิธร ประดิษฐ์พงษ์. (2543). *สิทธิในการเป็นเจ้าของร่างกายกับการตัดสินใจทำแท้ง*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2564). *เอกสารเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ.* กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- สมภาร พรหมทา. (2535). *พุทธศาสนากับปัญหาจริยศาสตร์: ทัศนะของพุทธศาสนาเกี่ยวกับปัญหาโสเภณี ทำแท้งและการรณรงค์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พุทธชาด.

[153]

Citation:

ธีระญา ปราปปราม. (2566). สิทธิทางเลือกของหญิงตั้งครรภ์ตามรัฐธรรมนูญ ปีพุทธศักราช 2560 ศึกษากรณีการยุติการตั้งครรภ์ตามกฎหมายไทย. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 3 (2), 143-154

Prabram, T., (2023). Focusing on Rights and Choices of Pregnant Women According to the Constitution, Research Studied Cases of Abortion

According to Thai Law. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 3 (2), 143-154; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarij.2023.60>

อุษณีย์ เมธสุทธิ. (2552). *อำนาจทำแท้งตามกฎหมาย*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์:
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Feinberg, Joel. (1980). *“Is there a Right to be Born? In Rights, Justice and the Bounds of Liberty: Essays in Social Philosophy*, (New Jersey: Princeton University Press,), 207-220.

Hart, H.L.A.(1963) *Law, Liberty, and Morality*. (Stanford, Calif.: Stanford University Press,), pp. 1-6, 17-24, 75-83

Finer, L.B., & Hussain, R., (2013). *Unintended Pregnancy and Unsafe Abortion in the Philippines: Context and Consequences*. Issues Brief (Alan Guttmacher Inst). 2013 Apr; (3),1-8. PMID: 24006559. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/24006559/>

Mill, J. S. (1956). *On Liberty*. Cambridge University Press. <https://philpapers.org/rec/MILOL-8>

Paczensky, S. (1990). In a Semantic Fog: How to Confront the Accusation that Abortion Equals Killing. *Women’s Studies International Forum*, 13, 177-184.

Singer, P., & Ethik, P., (2020). *Potential Human, Potential Rights*. Stuttgart: Reclam, 1993, S. 196-197; BBC, Retrieved on 28 December 2020 from <https://www.bbc.co.uk/ethics/abortion/child/potential.shtml>

Rubin, Eva R. (1982). *Abortion, politics, and the courts: Roe v. Wade and its aftermath*. Westport, Conn: Greenwood Press